

НАСЕЛЕНИЕ В ОБЛАСТ ПЛЕВЕН ПРЕЗ 2019 ГОДИНА

Текущата демографска ситуация в област Плевен се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението.

Към 31 декември 2019 г. населението на област Плевен е 236 305 души, което представлява 3.4% от населението на страната. В сравнение с 2018 г. населението на областта намалява с 4 075 души, или с 1.7%.

Мъжете са 114 729 (48.6%), а жените – 121 576 (51.4%), или на 1 000 мъже се падат 1 060 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 59 години. С нарастване на възрастта се увеличава броят и относителният дял на жените от общото население на областта.

Към 31.12.2019 г. в градовете живеят 158 186 души, или 66.9%, а в селата – 78 119 души, или 33.1% от населението на областта.

1. Население към 31.12 по години, местоживеене и пол

(Брой)

Години	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
2010	286,496	139,104	147,392	188,486	91,350	97,136	98,010	47,754	50,256
2011	266,865	131,095	135,770	177,428	86,893	90,535	89,437	44,202	45,235
2012	262,969	129,034	133,935	175,135	85,643	89,492	87,834	43,391	44,443
2013	259,363	127,003	132,360	172,945	84,409	88,536	86,418	42,594	43,824
2014	255,749	125,102	130,647	170,763	83,189	87,574	84,986	41,913	43,073
2015	251,986	123,080	128,906	167,220	81,215	86,005	84,766	41,865	42,901
2016	248,138	121,044	127,094	165,060	80,027	85,033	83,078	41,017	42,061
2017	244 209	119 044	125 165	162 991	78 861	84 130	81 218	40 183	41 035
2018	240,380	116,915	123,465	161,005	77,684	83,321	79,375	39,231	40,144
2019	236,305	114,729	121,576	158,186	76,084	82,102	78,119	38,645	39,474

Продължава процесът на остаряване на населението, който се изразява в увеличаване на дела на населението на 65 и повече навършени години.

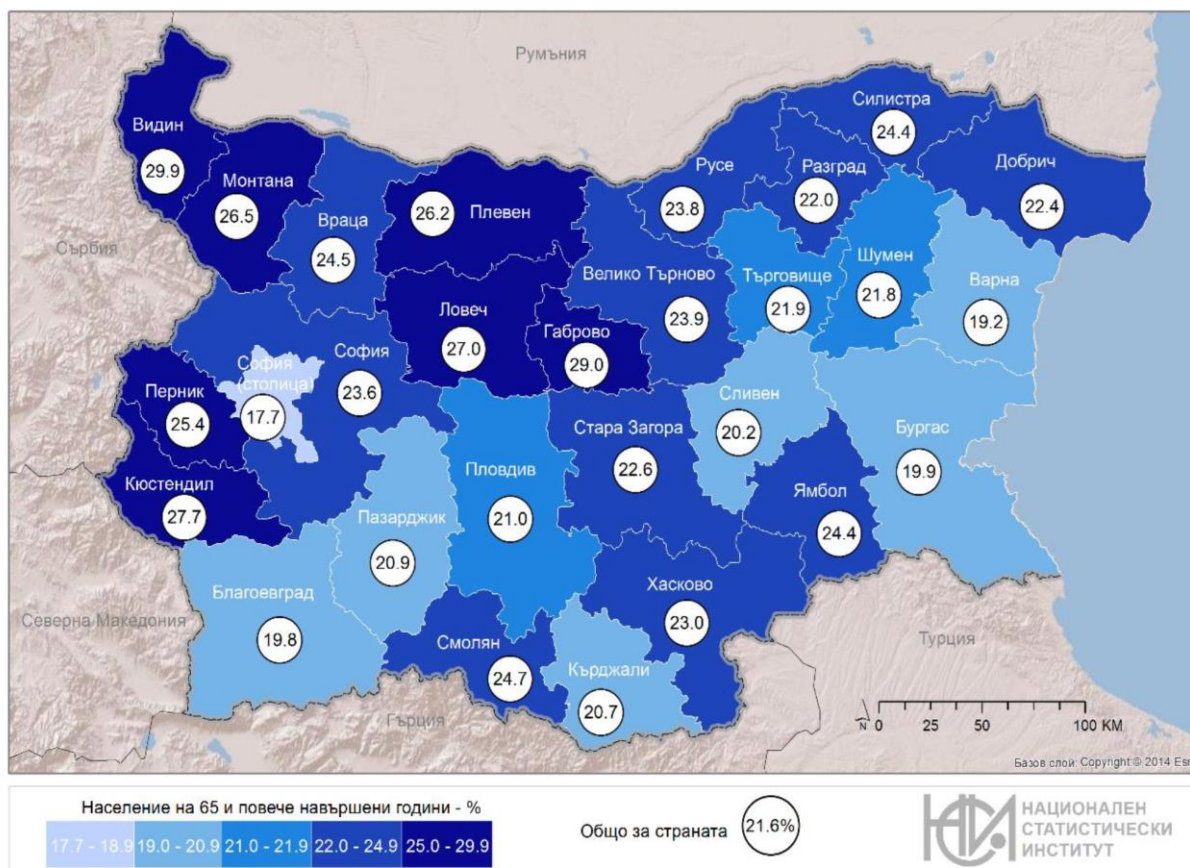
В края на 2019 г. лицата на 65 и повече навършени години са 62 002, или 26.2% от населението в областта. В сравнение с 2018 г. делът на населението в тази възрастова група се увеличава с 0.2 процентни пункта. Процесът на остаряване в област Плевен е по-силно изразен сред жените, отколкото сред мъжете. Относителният дял на жените на възраст над 65 години е 30.1%, а на мъжете - 22.1%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея по-ниската средна продължителност на живота при тях.

В регионален аспект делът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в областите Видин (29.9%), Габрово (29.0%) и Кюстендил (27.7%). Общо в двадесет области този дял е над средния за страната. Най-нисък е делът на възрастното население в областите София (столица) - 17.7%, и Варна - 19.2%.

Към 31.12.2019 г. децата до 15 години са 32 950, или 13.9% от общия брой на населението. Спрямо 2018 г. този дял се запазва. В регионален аспект делът на лицата под 15 години е най-висок в общините Долни Дъбник и Кнежа – съответно 16.8% и 15.0%, а най-нисък в община Белене – 10.0%.

Фи

г. 1. Относителен дял на населението на възраст 65 и повече навършени години към
31.12.2019 г. по области

Към 31.12.2019 г. общият коефициент на възрастова зависимост¹ за област Плевен е 67.2%, или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65 години) се падат по-малко от две лица в активна възраст.

Остаряването на населението води до повишаване на неговата **средна възраст**, която от 43.8 години през 2009 г. и достига 46.2 години в края на 2019 година. Средната възраст при мъжете достига 44.4 години, а при жените - 47.9 години.

Процесът на остаряване се проявява както в селата, така и в градовете, като в градовете средната възраст на населението е 45.2 години, а в селата - 48.3 години.

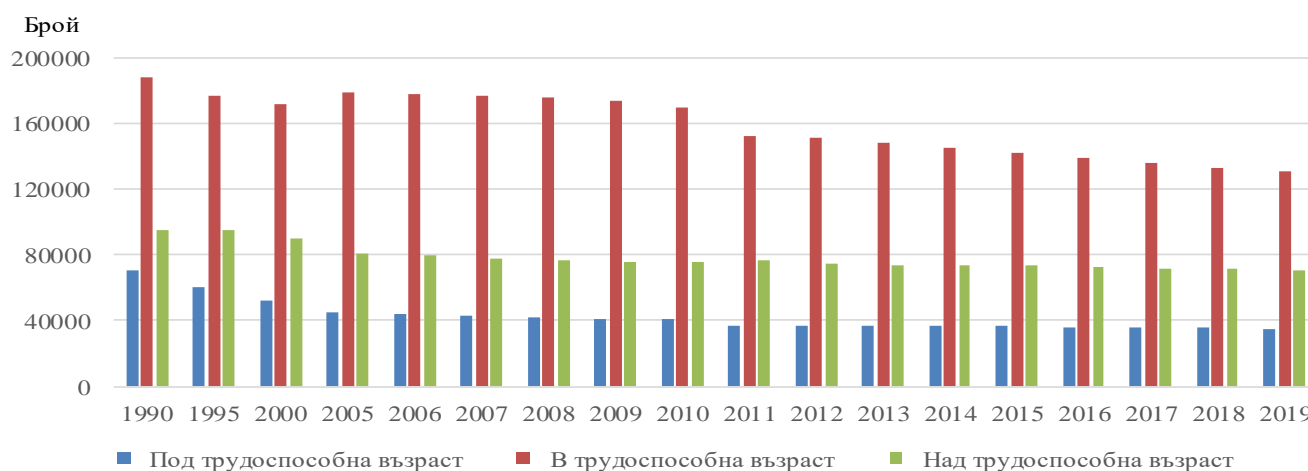
Тенденцията на остаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват, както остаряването на населението, така и законодателните промени¹ при определянето на възрастовите граници на населението при пенсиониране. За 2019 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 61 години и 4 месеца за жените и 64 години и 2 месеца за мъжете.

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 г.).

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2019 г. е 130 685 души, или 55.3% от цялото население на областта, като мъжете са 69 745, а жените – 60 940 души. Въпреки увеличаващата се възрастова граница за пенсиониране, трудоспособното население е намаляло с 2 786 души, или с 2.1% спрямо предходната година.

Към края на 2019 г. над трудоспособна възраст са 70 310 души, или 29.8%, а под трудоспособна възраст - 35 310 души, или 14.9% от населението на областта.

Фиг. 2. Население под, във и над трудоспособна възраст в област Плевен по години

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез коефициента на демографско заместване, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 – 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 – 64 години). Към 31.12.2019 г. коефициентът на демографско заместване за област Плевен е 61.5. За страната това съотношение е 66. За сравнение, през 2001 г. 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, са били замествани от 124 млади хора.

Най-благоприятно е съотношението в областите Сливен - 88, Варна и София (столица) - по 74 лица. Най-нисък е този показател в областите Смолян - 42, Перник - 48, и Кърджали, където 100 лица, излизащи от трудоспособна възраст, се заместват от 49 лица, влизащи в трудоспособна възраст.

Съществено влияние върху броя и структурите на населението в областта оказва и механичният прираст, който през 2019 г. е отрицателен - минус 1 453 души. Той се формира като разлика между броя на заселилите се и изселилите се от областта.

През 2019 г. на територията на областта са се заселили 5 413 души, а са се изселили – 6 866 души.

През 2019 г. в област Плевен две общини има положителен механичен прираст: Пордим (6.1‰) и Никопол (4.1‰), а в останалите е отрицателен, като най-голям е в община Белене (-13.9‰) и Искър (-12.‰).

През 2019 г. седем области имат положителен механичен прираст: Кърджали (37.9‰), Шумен (6.9‰), Пловдив (3.0‰), Търговище (2.7‰), София (столица) (2.4‰), Бургас (2.1‰) и Варна (0.7‰). С най-голямо намаление на населението в резултат на отрицателния механичен прираст са областите Сливен (-9.9‰), Смолян (-8.3‰) и Видин (-7.8‰).

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Информационна система „Демография“ в Националния статистически институт. Източник на данните за естественото и механичното движение на населението (раждания, умирация, бракове, разводи, вътрешна миграция) е Единната система за гражданска регистрация и административно обслужване на населението. Те се регистрират чрез документите образци ЕСГРАОН - ТДС: съобщение за раждане, съобщение за сключен граждански брак, съобщение за прекратен граждански брак, съобщение за смърт и адресна карта за промяна на настоящ адрес.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното деление на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживееене на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.

При изчисляване на демографските показатели се използва съвкупността на средногодишното население. Средногодишният брой на населението е средна аритметична величина от изчисленото население към края на предходната и края на отчетната година.

Демографските прогнози (перспективни проекции на населението) са формални пресмятания, които се извършват при условия, че са възприети определени предположения за бъдещото развитие на раждаемостта, смъртността и миграцията. Те дават представа за възможното бъдещо развитие на населението през прогнозирания период.

Използват се различни сценарии за проекциите на населението в зависимост от очакваното социално-икономическо развитие на страната.

❖ I вариант (цели): Този вариант се определя като реалистичен и е съобразен с нормативните изисквания на Европейския съюз за демографското и социално-икономическото развитие на страните членки.

❖ II вариант (относително ускоряване): При този вариант се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически процеси в страната.

❖ III вариант (относително забавяне): При този вариант развитието на населението е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в страната.

Последната демографска прогноза, разработена в НСИ, за развитието на населението до 2080 година, е актуализирана през 2018 година. Начална точка на прогнозата е населението на страната към 31.12.2016 г., като прогнозата е съобразена с броя на демографските събития настъпили през 2017 година. Прогнозираното население е разпределено по пол и петгодишни възрастови интервали за всяка година от периода. Публикуваните данни са по петгодишни възрастови и календарни периоди.

Повече информация и данни за броя и структурата на населението могат да бъдат намерени на интернет страницата на НСИ на следния линк: <http://www.nsi.bg/bg/node/2920>.